

Sygn. akt I C 832/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2019 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maja Snopczyńska

Protokolant Agnieszka Żąbkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2019 roku w Świdnicy

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko M. O.

o zapłatę 6.681,41 zł

I. zasądza od pozwanej M. O. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w B. kwotę 2.810,41 zł (dwa tysiące osiemset dziesięć złotych czterdzieści jeden grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 4 października 2018 roku do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;

IV. koszty procesu wzajemnie znosi.

Sygn. akt I C 832/19

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) SA w B. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej M. O. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie przedłożonego weksla, domagając się zasądzenia od pozwanego kwoty 6.681,41 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od dnia 4 października 2018 roku oraz kosztami procesu według nom przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podniosła, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksla dnia 22 września 2016 roku do zapłaty w dniu 3 października 2018 roku kwoty wskazanej na wekslu; pozwana podpisała kalendarz spłat, znała wysokość swojego zobowiązania i termin spłaty.

W toku postępowania stron powodowa sprecyzowała roszczenie wnosząc o zasądzenie odsetek za opóźnienie.

Pozwana nie stawiała się na rozprawę i nie zajęła stanowiska w sprawie.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

W dniu 22 września 2017 roku pozwana M. O. zawarła ze stroną powodową (...) SA w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...).

Zgodnie z treścią umowy pozwana miała otrzymać pożyczkę w kwocie 4.000 zł i miała zwrócić kwotę pożyczki w 30 miesięcznych ratach po 302 zł. Łącznie pozwana miała zwrócić stronie powodowej kwotę 9060 zł, w tym 129 zł opłaty przygotowawczej, 3.271 zł prowizji i 600 opłaty za opcję „Twój pakiet”. Opcja Twój pakiet pozwalała pożyczkobiorcy na jednorazowego w całym okresie kredytowania skorzystania z bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat albo bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat, odroczone raty lub części obniżonych rat zostaną spłacone w dodatkowym okresie kredytowania. Dodatkowo maksymalny termin postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy zostaje skrócony z 14 do 10 dni roboczych oraz pożyczkobiorcy będzie przysługiwał pakiet powiadomień SMS o przelewie kwoty pożyczki, o terminach płatności rat i zaksięgowaniu raty. Nie skorzystanie z uprawnień wynikających z Twojego pakietu nie ma wpływu na cenę pakietu.

Zabezpieczeniem pożyczki był weksel in blanco wystawiony przez pozwaną.

DOWÓD: umowa pożyczki gotówkowej z 22 IX 2019r z zał. k. 23-27

kalendarz splat k. 28

deklaracja wekslowa k. 8

Pismem z dnia 3 września 2018 roku strona powodowa wypowiedziała umowę pożyczki, wskazując, że na dzień 3 września 2018 roku do zapłaty pozostało 6644,00 zł pożyczki i 68,97 zł odsetek umownych.

DOWÓD: wypowiedzenie umowy pożyczki k. 7

Strona powodowa wypełniła wystawiony przez pozwaną weksel in blanco na kwotę 6681,41 zł z terminem płatności przewidzianym na dzień 3 października 2018 roku.

DOWÓD: weksel k. 6

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył:

Powództwo było częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art. 339 §1 i 2 kpc kiedy pozwany nie stawi się na termin rozprawy i nie złoży odpowiedzi na pozew, Sąd wydaje wyrok zaoczny przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Tym samym sąd – nawet wydając wyrok zaoczny – ma obowiązek badać, czy okoliczności przytoczone w pozwie nie budzą uzasadnionych wątpliwości lub czy nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Strona powodowa dochodząc kwoty żądanej pozwem powołała się na weksel podpisany przez pozwaną. Jednak podkreślić wymaga, że z wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 13 września 2018 roku (w sprawie C-176/17 dotyczącej strony powodowej) wynika, że sąd rozpoznając pozew dotyczący wierzytelności powstałej z umowy kredytu konsumenckiego ma obowiązek zbadać potencjalnie nieuczciwy charakter warunków tej umowy. Tym samym do rozpoznania sprawy nie wystarczy zbadanie prawidłowości związanych z wypełnieniem weksla, lecz należy także przeanalizować treść umowy.

Zgodnie z treścią art. 720 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Szczegółowo prawa i obowiązki stron zostają zazwyczaj uregulowane w umowie pożyczki. Ponadto – skoro umowa została zawarta przez stronę powodową jako przedsiębiorcę a pozwanym jako konsumentem – zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje przepisy ustawy z 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim.

Analizując treść umowy zauważyć należy, że porównanie łącznej kwoty która została naliczona do spłaty (9060 zł) z kwotą udzielonej pożyczki (4.000 zł) budzi poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zaznaczyć należy, że Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stale piętnuje generowanie dodatkowych kosztów stosowane przez podmioty udzielające pożyczek, gdyż koszty te nie odzwierciedlają faktycznie poniesionych kosztów obsługi pożyczki. Rażąco naruszenie interesów konsumenta stanowi niewątpliwie nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta.

Ustawa o kredycie konsumenckim w art. 36a wprowadziła maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu, czyli maksymalną kwotę jaką obok odsetek - może zostać obciążony pożyczkobiorca. Wskazać należy, że przepis ten nie jest zezwoleniem na obciążanie konsumenta wyliczoną automatycznie według podanego wzoru maksymalną kwotą, jako dodatkowym świadczeniem – obok odsetek - na rzecz pożyczkodawcy. W każdym przypadku wysokość dodatkowych kosztów powinna zostać wykazana, zarówno co do wysokości jak i zasadności obciążenia takimi kosztami konsumenta. Jak już wyżej wskazano powinny one odzwierciedlać faktycznie poniesione koszty związane z udzieleniem pożyczki, nie stanowi to natomiast dodatkowego zysku pożyczkodawcy. Wskazać należy, że zgodnie z art. 6 kc to strona powodowa powinna wykazać zasadność naliczenia dodatkowych opłat np. prowizji oraz sposób ustalenia ich wysokości.

W umowie znajdują się dwie klauzule, które należy uznać za abuzywne.

Pierwsza dotyczy naliczonej prowizji. Z treści umowy nie wynika, od czego uzależniona jest wysokość prowizji i w jaki sposób została ustalona. Porównując tę kwotę z kwotą udzielonej pożyczki należy uznać, że wykazuje ona nieusprawiedliwioną dysproporcję pomiędzy otrzymaną kwotą a kosztami związanym z prowizją. Jak wyżej wskazano, nie wystarczy samo przeliczenie czy kwota prowizji nie przekracza maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu (bo w niniejszej sprawie nie przekracza) lecz strona powodowa powinna wykazać zasadność naliczenia prowizji w takiej, a nie innej wysokości, wykazać jakie okoliczności przy udzielaniu konkretnej pożyczki spowodowały naliczenie prowizji w takiej wysokości. Tym bardziej, że pożyczkobiorca uiszczył także opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł, która to kwota – jak wskazuje nazwa - pokrywa koszty związane z przygotowaniem samej umowy.

Kolejna dysproporcja pomiędzy prawami a obowiązkami pożyczkobiorcy wynika z zapisów opcji Twój pakiet. Opłacając ten pakiet pożyczkobiorca może skorzystać z jednorazowego w całym okresie kredytowania bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat albo bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat, odroczone raty lub części obniżonych rat zostaną spłacone w dodatkowym okresie kredytowania; dodatkowo maksymalny termin postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy zostaje skrócony z 14 do 10 dni roboczych oraz pożyczkobiorcy będzie przysługiwał pakiet powiadomień SMS o przelewie kwoty pożyczki, o terminach płatności rat i zaksięgowaniu raty.

Takie postanowienia są niewątpliwie niekorzystne dla konsumenta, gdyż opłata za tą opcję pozostaje w rażącej dysproporcji z korzyściami, które pożyczkobiorca ma osiągnąć. Pożyczkobiorca będzie bowiem mógł skorzystać z odroczenia płatności raty płacąc za to kwotę 600 zł, zaś odsetki którymi byłby obciążony za jeden miesiąc opóźnienia wynoszą 2,44 zł. Także „przyśpieszenie” wypłaty kwoty pożyczki o 4 dni robocze czy otrzymywanie SMS-ów nie uzasadnia pobrania opłaty w kwocie 600 zł. Tym bardziej, że to sam pożyczkodawca ustalił w umowie 14 dniowy termin do wypłaty kwoty pożyczki, aby potem ustalić, że za dopłatą okres ten może zostać skrócony do 10 dni. Jest to bez wątpienia nieuzasadnione wykorzystanie sytuacji strony silniejszej - pożyczkodawcy.

Ponadto pożyczkobiorca zobowiązany jest do uiszczenia te opłaty niezależnie od tego czy z możliwości tej skorzysta. Zapis taki niewątpliwie stanowi klauzulę abuzywną, gdyż pożyczkobiorca obarczany jest opłatą za samą możliwość

skorzystania z pewnych uprawnień, nie zaś za rzeczywiste z nich skorzystanie. Taki zapis stoi w sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażąco niekorzystny dla konsumenta.

Podkreślić także należy, że w żaden sposób nie wykazano, że wyżej wskazane zapisy umowy zostały z pozwaną indywidualnie ustalone i negocjowane. Jaka wynika z doświadczenia życiowego osoba pośrednicząca w zawieraniu umowy przedstawia konsumentowi gotową umowę, którą pożyczkobiorca podpisuje. Ponadto zapisy te nie stanowią postanowień określających główne świadczenia stron, co nakazuje uznać, że wobec stwierdzenia ich abuzywności nie wiążą pozwaną.

Tym samym skoro z pisma strony powodowej z dnia 3 IX 2018 roku wynika, że do zapłaty pozostała kwota należności głównej 6644 zł, to mając na uwadze wysokość kwoty naliczonej do zapłaty w umowie (łącznie 9060 zł) ustalić należało, że pozwana spłaciła do dnia sporządzenia pisma kwotę 2416 zł. Po odjęciu kwot wynikających z klauzul abuzywnych wynika, że pozwana zobowiązana jest do zapłaty stronie powodowej kwotę 2.773 zł, do której doliczyć należy odsetki wyliczone przez stronę powodową w kwocie 37,41 zł.

Za zwłokę w zapłacie należności zgodnie z treścią art. 481 kc wierzycielowi przysługują odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej, zaś strona powodowa precyzując powództwo wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie.

W związku z powyższym na mocy powołanych przepisów zasądzono od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 2.810,41 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 4 X 2018 roku, zaś dalej idące powództwo oddalono.

Zgodnie z treścią art. 333 § 1 pkt. 3 kpc wyrokowi w punkcie I nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 kpc mając na względzie wynik procesu.